

tisk presse, i den forbindelse var tilbøjelige til at give et overdrevet billede af modsætninger, mens den politiske enighed blev skudt i baggrunden (s. 15). I den forbindelse hed det om partierne og Stortinget:

»Å verne om den offentlige diskussionen er derfor av sentral betydning for vårt demokrati. Det er ikke mindst på dette feltet, at arbeidet tilknyttet de parlamentariske organer har sin sentrale plass. Det er den partipolitiske diskussion som legger det beste grundlag for felles normer på tvers av gruppe- og sektorinteresser. De politiske partiene har på denne måten en viktig rolle som bærere av en politisk kultur der fellesinteressene står sterkt.« (ss. 15-16).

Regeringen kom i sin Stortingsmelding også lidt ind på muligheden af at styrke de politiske organer, regeringen og Stortinget, for at opnå en bedre overordnet styring og varetagelse af fælles interesser. For regeringssidens vedkommende pegede regeringen blandt andet på en ændret departementsstruktur, men afstod fra at komme med entydige tilkendegivelser. Regeringen overlod det til Stortinget selv at drage konklusioner af magtudredningen, men nævnte dog muligheden af at indføre åbne høringer i Stortinget (s. 22).

Stortinget om magtudredningen

Regeringens stortingsmelding fra januar 1983 kom til behandling i utenriks- og konstitusjonskomiteen, som i juni 1985 kom med en indstilling til Stortinget. Konstitusjonskomiteen kom i sin udvalgsindstilling med en række holdningstilkendegivelser fra et enigt udvalg. Udvalget lå i sine positive vurderinger af forskningsresultaterne på linje med regeringen:

»Komiteen vil også peike på at mandatet reiste ein stor forskningspolitisk dagsorden. På mange vis vart Maktutredningen det viktigaste og mest omfattande oppdrag som frå politisk hald er gitt samfunnsforskarane i vårt land. Forskarane hadde eit breidt samansatt råd som medspelarer i sitt arbeid. Samfunnsforskarane vart vist full tillit.« (s. 5).

I slutningen af den relativt lange indstilling delte komiteen sig efter partitilhørsforhold. Partigruppernes udvalgsrepræsentanter kom her med en række holdningstilkendegivelser, der i større eller mindre udstrækning byggede på deres respektive partiprogrammer. Ikke overraskende slog disse holdningsforskelle i endnu højere grad igennem, da magtudredningen og udvalgets indstilling kom til afsluttende

behandling i Stortingssalen. Det skete sent på aftenen en af de sidste dage før Stortingets sommerferie i juni 1985. Her blev udredningen brugt som grundlag for politiske markeringer i forhold til de politiske repræsentanternes grundholdninger. Som en af debatdeltagerne sagde: »Maktutredninga har gitt politisk ammunisjon til oss alle.« (Stortingets forhandlinger 1984-85, sp. 5101). »Den vart fødd i politisk strid . . . Derfor er det viktig at Maktutredninga i dag går i mål til tverrpolitisk applaus.« (sp. 5101).

Hvilke spor satte magtudredningen sig?

Magtudredningen indeholdt ikke og tilsigtede heller ikke at indeholde konkrete reformforslag om f.eks. institutionelle ændringer i Stortinget eller andre dele af det norske politiske system. I den henseende er det vanskeligt direkte at tale om konsekvenser af den norske magtudredning. Alligevel har den sat sig tydelige spor både i og uden for Norge.

I forhold til den norske offentlighed har analyserne bidraget til at afdække magtrelationer i det norske samfund og stimuleret til debat om det norske demokrati. Blandt andet har magtudredningen medvirket til en blotlæggelse af interesseorganisationernes politiske påvirkningsmuligheder. Magtudredningen har utvivlsomt også lagt grunden til en langt mere realistisk opfattelse af det norske politiske system. Røster om en ny norsk magtudredning har også kunnet høres lejlighedsvis i den offentlige debat.

I forhold til den norske forskningsverden betød magtudredningen et løft. Analyser fra magtudredningen blev kendt og anvendt på universiteter og andre læreanstalter ikke blot i Norge, men også i Danmark og Sverige. Magtudredningen var desuden inspirationskilde for den svenske magtudredning. Og norsk samfundsvidenskabelig forskning blev kendt også uden for Skandinavien. Blandt andet med rod i magtudredningen og dens fokusering på politiske styringsproblemer udpegede den norske regering for perioden 1987-96 'ledelse, organisation og styringssystemer' til et hovedindsatsområde for norsk samfundsforskning. I forlængelse heraf oprettedes det såkaldte LOS-senter - Norsk senter for forskning i ledelse, organisasjon og styring - som et uafhængigt forskningscenter under det norske forskningsråd. Endvidere må et igangværende norsk